

diabetesforbundet

Diabetesplan

- Ingvild Felling Meyer, seniorrådgiver i Helsedirektoratet
- Bjørnar Allgot, generalsekretær i Diabetesforbundet

DIABETES

Forebygging
Diagnostikk
Behandling

Helsedirektoratet

- 1921-22: Insulinet ble oppdaget
- 1960: klar over forskjellen på type 1- og type 2-diabetes
- 1980-årene en rekke teknologiske fremskritt
  - Egenmåling av blodsukker
  - HbA1c
- 1993: DCCT-studien (Diabetes Control and Complications study) viste sammenheng mellom HbA1c og utvikling av senkomplikasjoner

Frederic Banting (t.h.) og Charles Best (t.v.) sammen med en diabetisk hund behandlet med insulin i 1921. I 1922 blev de første barn behandlet med insulin. Banting fikk Nobel prisen i 1923 sammen med John J. R. Macleod

Nasjonal plan for diabetes

- Diabetes er en av vår tids største helseutfordringer
- Diabetes en stor utfordring for den enkelte og samfunnet
- God behandling kan utsette/forebygge komplikasjoner
- Behov for samlet og offensiv innsats på de viktigste områdene

Komplikasjoner

- Uten god behandling kan diabetes gi alvorlige senkomplikasjoner
  - De små arteriene (Mikrovaskulære)
  - Nyrrer (nefropati) - 30-40 pst. av nyretransplanterte har diabetes
  - Øyne (retinopati) – 75 000 står i fare for å miste synet pga. diabetes
  - Nerver (nevropati) – 400 må amputere benet hvert år pga. diabetes
  - De store arteriene (Makrovaskulære)
  - Hjerte og hjerne – studie viser at 20 pst. som innlegges med akutt hjertesykdom får påvist diabetes

Kostnader ved diabetes

- Diabetes koster det norske samfunnet 4-7 milliarder kroner årlig.
- 70-80% av det vi bruker på diabetes går med til å behandle komplikasjoner
- Bare 20-30% går med til å forebygge komplikasjonene
- Kostnadene øker, antallet øker

Å gjøre for lite nå er som å stoppe klokka for å spare tid

Sykdommens natur:
Diabetesbehandling er
behandling og egenbehandling

Diabetesplan 2018 -2023

- Mål: Bedre behandling og egenbehandling
- Få ned antall og omfang av komplikasjonene
- Økt levealder og redusert overdødelighet innen 2025 (NCD målene)
- En konkretisering av NCD-strategien

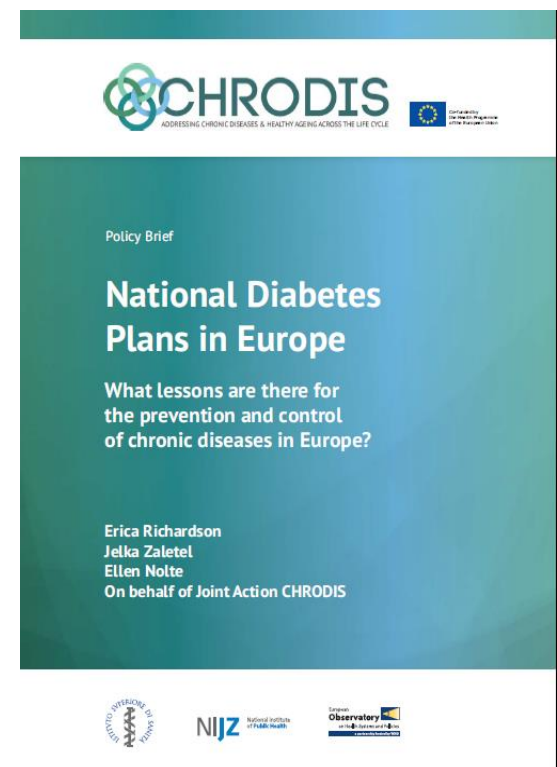

Hvorfor Diabetesplan?

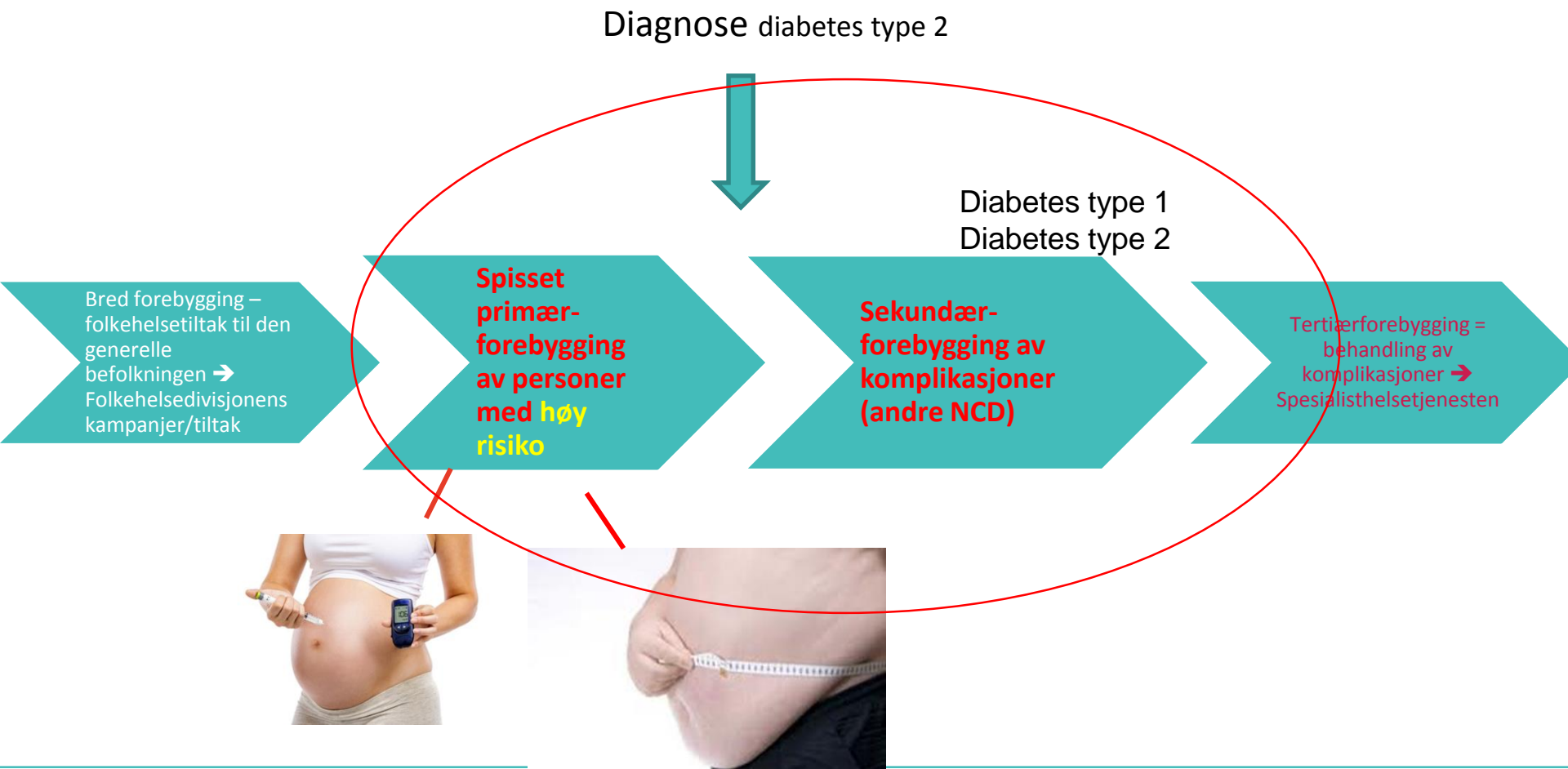
- Revidert nasjonal faglig retningslinje for diabetes dekker stort sett *innholdet* i en optimal diabetesomsorg – men for gjennomføring og full implementering av mange av anbefalingene trengs et *rammeverk*
- Diabetesplan kan være den *rammen*
- Diabetesplan tar utgangspunkt i at det trengs en handlingsplan for å understøtte sekundærforebygging og tertiærforebygging (= bedre behandling) for å nå WHO-målene: «25 by 25»

Forankring i andre strategier/meldinger

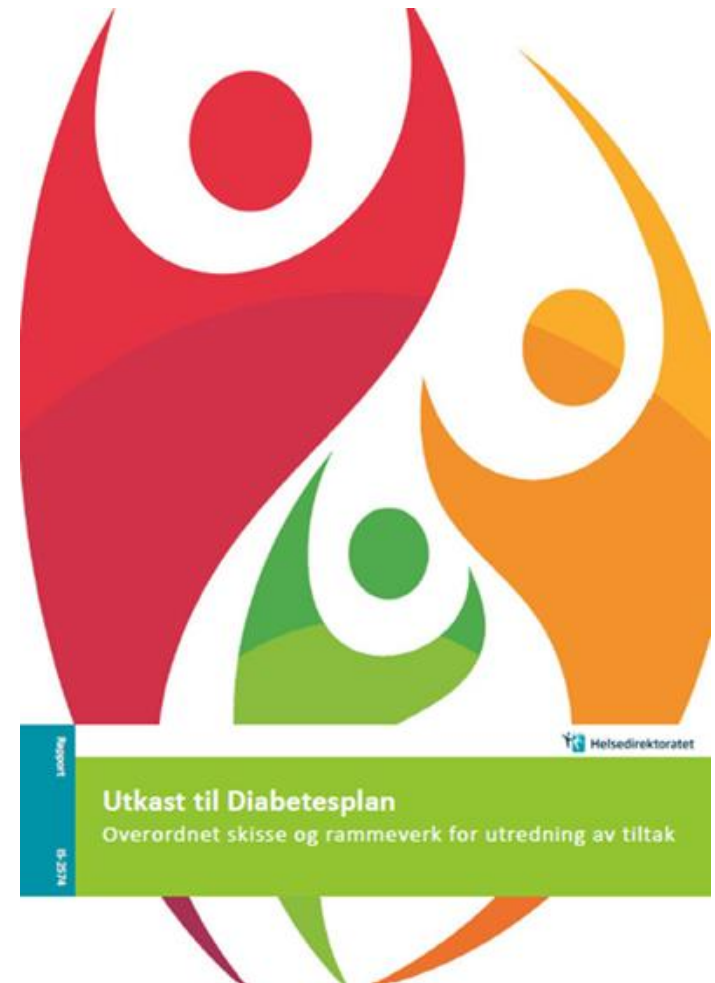

Fokus og avgrensning for Diabetesplan

Utkast til Diabetesplan – første del av oppdrag fra Helse- og Omsorgsdepartementet (HOD)

- Planen er HOD sin – Helsedirektoratet, som fagdirektorat, fikk i oppdrag i 2016 å utarbeide et utkast
- Levert HOD 15. des 2016
- Samarbeid med Diabetesforbundet, ingen ekstern arbeidsgruppe i den første fasen, men forankret internt i Hdir, samt innspill fra Nasjonalt fagråd for diabetes
- 14 tiltak, både med forankring i primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten + EGENBEHANDLING og mestring

Status – neste trinn i prosessen

- Hdir foreslo at 2017 skulle være en *utredningsfase* for de foreslåtte tiltak som HOD ønsket videre utredning på
- Ikke endelig besluttet hvilke tiltak HOD ønsker at skal utredes videre. Det blir gitt nytt oppdrag om dette i løpet av kort tid.
- Ett tiltak som var foreslått i utkastet:
  - Utvikling av Veileder i Egenbehandling (herunder også brukerversjon av retningslinjen), er startet (DF i hovedregi, i samarbeid med Hdir).
- Egenbehandling og mestring har økt fokus fra myndighetene sin side.
- Når oppdraget gis for Utredningsfasen vil det settes sammen en bred arbeidsgruppe med aktuelle interessenter

Bedre egenbehandling – veileder for egenbehandling

- Grunnleggende informasjon om diabetes og rolleforståelse
- Hvem har ansvar for hva
- Hva gjør legen/behandleren (kort og norsk om retningslinjene)
- Hva har du ansvaret for
- Hva skal vi gjøre sammen/hva skal vi gjøre hver for oss
- Hva kan du forvente
- Brukerversjon av behandlingsretningslinjene

Stortinget

- 2005: Enstemmig om å be Helsedepartementet lage en plan og bevilget 2 millioner til det
- 2006: Enstemmig om å be Helsedepartementet følge opp og bevilget 2 millioner til dette
- Desember 2006/januar 2007: Helsedirektoratet leverte forslag til plan i samarbeid med Diabetesforbundet

Akkurat nå

- Departementet vurderer utkast til plan
- Diabetesforbundet har møter med Helsedepartementet
- 15 millioner trenges i 2018
- Nye midler i statsbudsjettene for årene framover
- Diabetesforbundet har møter med de politiske partiene (Høyre, Venstre, Frp, Ap)
- Kommer i statsbudsjettet?
- Hvis ikke blir det en kamp i forhandlingene!

Visjon

- Sammen for et godt liv med diabetes – og en framtid uten

